

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Tilsynsplan

Innhold

Innledning.....	2
Tilsynsaktiviteter.....	3
Prioritering av tilsyn.....	4
Fritak fra tilsyn.....	6
Finansiering av tilsyn.....	6
Vedlegg 1 Juridisk grunnlag for å føre tilsyn.....	7
Oversikt over regelverket.....	7
Kommentarer til spesifikke krav.....	8

Innledning

Kommunen er forurensningsmyndighet små avløpsanlegg, det vil si anlegg som får tilførsler fra mindre enn 50 personer. Kapittel 12 i *Forskrift om begrensning av forurensning* (Forurensningsforskriften) regulerer kommunens myndighet på dette feltet. De 9 kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Sande og Svelvik samarbeider om tilsyn og oppfølging av små avløpsanlegg. Lier kommune er vertskommune for tilsynskontoret.

Tilsynskontorets oppgave er blant annet å:

- Føre tilsyn med alle avløpsanlegg med mindre enn 50 personer tilknyttet og sørge for at disse anleggene ikke fører til forurensning eller helseplager
- Behandle søknader om utslippstillatelse etter forurensningsforskriftens kapittel 12
- Gi veiledning til anleggseiere
- Administrasjon av felles slamtømmeordning
- Kartlegge forurensning fra små avløpsanlegg

Tilsyn = Kontroll + Sanksjon

Tilsynet skal sørge for at avløpsanleggene ikke fører til forurensning eller helseplager, og at alle krav i utslippstillatelsen tilfredsstilles. Dette er nødvendig for å oppnå kommunens vedtatte miljømål. Tilsynet skal sikre brukerinteresser (drikkevann, jordvanning, bading / rekreasjon og fiske), biologisk mangfold og gode miljøforhold i vannforekomstene, samt gi sikkerhet for at investeringer foretatt av anleggseier gir riktig utbytte.

Aktuelle tilsynsaktiviteter kan være:

- Kontroll av anleggets tekniske stand ved tømning.
- Vurdering av tømmefrekvens, tilgjengelighet og behov for renhold.
- Prøvetaking av anleggets restutslipp og inspeksjon av utslippspunktet.
- Vurdering av lukt eller annen sjenanse fra anlegget.
- Kontroll av tømmer rapporter, servicereporter, årsrapporter.
- Kontrollbesøk / inspeksjon (sjekke nå-situasjon).
- Sjekke journaler og registreringer (gi bilde av historien).

De ulike tilsynsaktivitetene er beskrevet nærmere senere i dette dokumentet.

Avdekkes mangler skal det utløses en reaksjon. Dette kan være pålegg om tiltak eller krav om ny utslippssøknad. Et tilsyn er ikke avsluttet før det er gitt tilbakemelding til forurensningsmyndigheten, skrevet en tilsynsrapport og evt. gitt et pålegg om tiltak til anleggseier.

Tilsynsaktiviteter

Se tabelloversikt på side 5.

Kontroll av anleggets tekniske stand ved tømning.

Ved rutinemessig tømning av avløpsanlegget, skal tømmefirmaet gjennomføre en enkel kontroll av anleggets tekniske tilstand. Anleggseier varsles på forhånd om hvilke uker anlegget skal tømmes. Det skal rapporteres om eventuelle skader på tanken, lokket eller skillevegger og muligheten for inn- eller utlekking av vann. Dette er forhold som kun kan kontrolleres når tanken tømmes for avløpsvann.

Videre skal tømmefirma rapportere om mangler eller skader på dykker for innløp eller utløp, da dette er en vanlig feil som gjør at anlegget ikke renser som forutsatt. Det skal også rapporteres om unormalt høy eller lav vannstand, som kan være tegn på henholdsvis tilstoppinger eller lekkasjer. Hvis vann-nivået er over alarmnivået, må det vurderes om alarmer virker som forutsatt.

Vurdering av tømmefrekvens, tilgjengelighet og behov for renhold.

Tømmefirma skal rapportere om eventuelle behov for hyppigere tømning. Mangelfull tømning gjør at avløpsanlegget ikke fungerer, og kan gi akutt forurensning og helsefare. Det skal også rapporteres om eventuelle fremmedlegemer / søppel i tanken, behov for spyling og rengjøring og problemer med tilgjengeligheten for septikbilen (stor lastebil) som trengs ved tømning.

Det føres også tilsyn med at håndtering av slam og gods fra anleggene skjer på en tilfredsstillende måte og iht. gjeldende regelverk. Dette forutsettes løst ved at alle avløpsanlegg inngår i tvungen tømmeordning, som beskrevet i egen lokal forskrift. Anleggseier har ikke anledning til å tømme avløpsanlegg på egen hånd. Tømmefirma er valgt av kommunen og besørger tømning av transport av avløpsvann og slam til avtalte mottak på utvalgte kommunale avløpsanlegg. Her får avløpsvannet og slammet samme behandling som kommunalt avløpsvann og slam.

Prøvetaking av anleggets restutslipp og inspeksjon av utslippspunktet.

Fra minirensanlegg, våtmarksfilter og gråvannsanlegg skal det annet hvert år tas ut vannprøve av restutslippet. Anleggseier varsles på forhånd om hvilke uker prøvene skal tas ut. Prøvetaker følger en egen prøvetakingsinstruks som sikrer representative prøver, og sørger for riktig transport til akkreditert laboratorium. Vannprøven analyseres for biologisk oksygenforbruk (innhold av lett nedbrytbart organisk stoff) og total fosforkonsentrasjon. For anlegg som har direkte utslipp til bekk / elv eller sjø, analyseres det også for *E.coli* (tarmbakterier). Samtidig inspiseres utløpsvannets utseende, om det er klart, blakket eller grumsete. Man ser også etter spesiell begroing av alger eller bakterier ved utslippspunktet.

For anlegg som infiltrerer vann i grunnen, sjekkes det for oppstuvning av vann via peilerør og for vannutslag («blauthøl») i terrenget.

Vurdering av lukt eller annen sjenanse fra anlegget.

Vond eller unormal lukt skal registreres ved alle tilsynsbesøk på avløpsanlegg. Forurensningsforskriften er streng på at folk ikke skal sjeneres av ubehagelig lukt fra avløpsanlegg. For moderne anlegg kan unormal lukt være et tegn på at anlegget er feil bygget, tilføres stoffer som er skadelige for renseprosessen, eller ikke fungerer etter hensikten.

Kontroll av tømmer rapporter, servicereporter, årsrapporter.

Tømmefirmaets rapporter følges opp fortløpende, og ved behov for tiltak får anleggseier brev med informasjon om dette. På samme måte følges det opp resultater av vannprøver og inspeksjoner. For minirensanlegg følger man opp servicereporter og årsrapporter fra leverandørens servicepersonell. Ingen av tilsynsaktivitetene skal overlape med det servicepersonell gjør, men dersom man oppdager mangler i servicereporter vil dette følges opp.

Kontrollbesøk / inspeksjon (sjekke nå-situasjon).

Det kan gjennomføres både avtalte og uanmeldte kontrollbesøk og inspeksjoner dersom ovenstående tilsier at anlegget trenger nærmere oppfølging.

Sjekke journaler og registreringer (gi bilde av historien).

All dokumentasjon på anlegget lager i arkiver og registre, slik at det er lett tilgjengelig for senere bruk.

Prioritering av tilsyn

Ved oppfølging av avløpsanlegg som ikke tilfredsstillt kravene, vil anleggene prioriteres i forhold til helserisiko og faren for forurensning.

Dette gjelder eksempelvis:

- Type resipient (utslipp til grunnen, til liten bekk, stor elv eller sjø / fjord).
- Forurensningstilstand i resipient og resipientnærhet
- Drikkevannsinteresser, nærhet til brønner, grunnvannsforekomster eller vannkilder.
- Jordvanningsinteresser
- Bading og rekreasjonsinteresser
- Boligtetthet – antall boliger
- Alder på byggefelt og VA-tekniske anlegg
- Eventuelle utbyggingsplaner i området eller planer om sanering / utvidelse av avløpsnett

Tabell over tilsynsaktiviteter og frekvens fordelt på type anlegg.

F - Gjennomføres fortløpende T - Gjennomføres ved ordinær tømning P - Gjennomføres ved ordinær prøvetaking av utløp 1 - Gjennomføres hvert år 2 - Gjennomføres hvert 2. år 4 - Gjennomføres hvert 4. år I/S - Kun for infiltrasjonsanlegg / sandfilteranlegg		Infiltrasjon/sandfilter	Minireseanlegg	Våtmarksfilter / filterbed	Biofilter gråvann	Tett tank	Avløpsfritt toalett
Teknisk stand	Skader på tank / lokk / skillevegger, inn- eller utlekking	T2	T1	T2	T4	T1	T
	Dykker (innløp / utløp) i slamavskiller	T2	T1	T2	T4		
	Unormal (lav / høy) vannstand i tank	T2	T1	T2	T4	T1	
	Vann-nivå over alarmnivå	T2	T1	T2	T4	T1	
	Bytte av filtermateriale (melding fra leverandør / eier)	F		F	F		
	Renhold	Behov for spyling	T2	T1	T2	T4	T1
Slamkakens tykkelse tyder på mangelfull tømning		T2	T1	T2	T4	T1	
Fremmedlegemer / søppel i tank		T2	T1	T2	T4	T1	
Tømning	Frekvens ordinær tømning	2	1	2	4	1	
	Avfallshåndtering	T2	T1	T2	T4	T1	T
	Tyder slamkakens tykkelse på mangelfull tømning	T2	T1	T2	T4	T1	T
	Fremmedlegemer / søppel i tank	T2	T1	T2	T4	T1	T
Tilgjengelighet	Lokk overdekket / utilgjengelig	T2	T1	T2	T4	T1	T
	Lengde / løftehøyde for slange	T2	T1	T2	T4	T1	T
	Dårlig framkommelighet for tømmebil. Årsak angis	T2	T1	T2	T4	T1	T
Utslipp	Utløpvannets utseende	P2S	P2	P2	P2		
	Begroing (alger / bakterier) i resipient		P2	P2	P2		
	Oppstuvning av vann i fordelingslag (peilerør)	P2 I					
	Kloakkutslag i terreng, lekkasje ledning / overløp	P2	P2	P2	P2	P2	
	Vannutslag i infiltrasjonsområdet	P2		P2			
	Prøvetaking		P2	P2	P2		
Lukt	Vond lukt fra anlegget	P2	P2	P2	P4	P1	P
	Lukt av løsemidler o.l.	P2	P2	P2	P4	P1	P
Rapportering	Pliktig rapportering til staten (KOSTRA)	1	1	1	1	1	1
	Tømmerapporter fra tømmeentreprenør	F	F	F	F	F	F
	Serviceapporter		F	F	F		
	Årsrapporter		1	1	1		

Fritak fra tilsyn

Alle bolig- og næringsseidommer med avløpsanlegg < 50 pe omfattes av tvungen tømmeordning og tilsyn. For eiendommer som ikke er i bruk i ett kalenderår eller lenger, kan det søkes skriftlig om fritak fra tømning og tilsyn.

Forutsetning for å gi fritak fra tømning og tilsyn er at tømmefirma tømmer anlegget fullstendig og gir tilsynet beskjed om at dette er gjort. For eiendommer hvor det er gitt fritak, plikter eier selv å informere tilsynet når avløpsanlegget igjen tas i bruk. Tilsynet vil også hvert år rutinemessig undersøke hvorvidt eiendommen står ubebodd.

Finansiering av tilsyn

Gebyrer

Det kreves ressurser og personell for å gjennomføre tilsynsarbeid. Som underliggende prinsipp gjelder her at forurenser skal betale for tjenester det offentlige yter. Samarbeidskommunene har vedtatt lokal forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll med avløpsanlegg.

Følgende tjenester er gebyrpliktige etter lokal forskrift § 3:

- a) *Behandling av søknader etter forurensningsforskriften § 12-4, § 13-4 og § 15-4.*
- b) *Påslippsvedtak etter forurensningsforskriften § 15A-4.*
- c) *Kontrolltiltak som skal sikre at forurensningsforskriften kapittel 11–16 eller vedtak i medhold av disse kapitlene blir fulgt.*
- d) *Krav om tiltak på eksisterende anlegg, både med og uten utslippstillatelse. For anlegg som oppfyller kravene i gjeldende utslippstillatelse, skal vilkårene i forurensningsloven § 18 være oppfylt.*
- e) *Krav om søknad for søknadspliktig anlegg uten utslippstillatelse.*
- f) *Krav om søknad for anlegg der det er innført søknadsplikt i medhold av lokal forskrift med hjemmel i forurensningsforskriften § 12-16.*

Gebyrsatsene omtales i lokal forskrift § 4:

Kommunen fastsetter gebyrregulativ. Regulativet med gebyrsatser vedtas av kommunestyret. Gebyrsatsene skal utmåles med utgangspunkt i at gebyrene samlet sett skal dekke kommunens utgifter til tjenestene fullt ut, uten å gi overskudd. Eventuelt overskudd eller underskudd innarbeides i gebyrgrunnlaget for senere budsjettår. Gebyr for kontrolltiltak kan fastsettes som årlig gebyr, selv om kontrolltiltak gjennomføres sjeldnere enn hvert år.

Saksbehandlingsgebyr for tillatelser er engangsgebyr. Tilsynsgebyr er årsgebyr.

Gebyret forutsettes å dekke de konkrete kostnader knyttet til de nevnte tjenester. Kostnader som dekkes inn gjennom andre gebyrordninger skal ikke være med i gebyrgrunnlaget saksbehandling- og kontroll. Slike kostnader kan være;

- Kostnader som inngår i gebyrgrunnlaget for avløpsgebyr.
- Kostnader som inngår i grunnlaget for gebyr eller refusjon i plan- og bygningsloven.

Vedlegg 1 Juridisk grunnlag for å føre tilsyn

Oversikt over regelverket

Alt arbeid med tillatelser til utslipp og tilsyn innenfor avløpssektoren bygger på delegert myndighet etter;

- Forurensningsloven
- Forskrift om begrensning av forurensning (Forurensningsforskriften), del 4.
- I tillegg er det i Forurensningsforskriften § 12-6 gitt hjemmel til å fastsette lokale forskrifter dersom det er nødvendig ut ifra forurensningsmessige forhold eller brukerinteresser. Kravene i lokal forskrift skal erstatte kravene i §§ 12-7 til 12-13. Samarbeidskommunene har valgt å innføre slik lokal forskrift.

Kommunene har sin hjemmel til å føre tilsyn forankret i delegert myndighet i § 12-2. I tillegg kommer:

- Forurensningslovens § 2 som forutsetter samordning med planverket og at større områder vurderes i sammenheng
- Forurensningslovens § 48 som hjemler forurensningsmyndighetens plikt til å føre tilsyn
- Forurensningslovens § 49 som hjemler pålegg om at forurenser skal framlegge tilgjengelige opplysninger og dokumentasjon kommunen trenger
- Forurensningslovens § 50 som hjemler kommunens rett til uhindret adgang til eiendom der forurensning kan oppstå eller har oppstått. (Dette omfatter også rett til å inspisere om fritidsbebyggelse har innlagt vann).
- Forurensningslovens § 51 som hjemler pålegg om at forurenser skal gjennomføre undersøkelser

I enkelte saker må en også forholde seg til andre regelverk. Eksempler her kan være;

- Kommunale abonnementsvilkår / sanitærreglement.
- Drikkevannsforskriften
- Kommunehelsetjenesteloven
- Forskrift om miljørettet helsevern
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).
- Forvaltningsloven
- Grannelova
- Kommunale helseforskrifter.
- Kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven).
- Jordlova (utslipp fra kårboliger ved delingssaker i stedbunden næring).
- Plan- og bygningsloven
  - Plandelen Jfr. også forurensningslovens § 2.
  - Pålegg/krav om tilknytning til offentlig anlegg, § 27-2
  - Krav om tilfredsstillende avløpsløsning før fradeling av tomt, § 27-2
  - Pålegg/krav om tilknytning fritidsbebyggelse til offentlig anlegg hvis dette er fastsatt i plan, § 30-6

For mer informasjon vises det til Norsk Vann Rapport 184-2011: Tilsyn av avløpsanlegg innen kommunenes myndighetsområde.

Kommentarer til spesifikke krav

Forurensningsforskriften spesifiserer en del konkrete krav som er å oppfatte som minstekrav. Det vises generelt til forskriften og kommentardelen. I det etterfølgende omtales paragrafer der krav til utslipp i forurensningsforskriftens kap. 12 spesifikt utløser krav til tilsyn:

§ 11-5: Rapportering og statusrapport.

Kommunen plikter årlig innen 15. februar å rapportere nødvendige opplysninger om alle avløpsanlegg og utslipp fra disse til staten.

Tilsynet framskaffer alle data om avløpsanlegg < 50 pe som inngår i KOSTRA-rapporteringen. Data skal sendes til deltakerkommunene senest 1. februar.

§ 12-2: Forurensningsmyndighet.

Kommunen er forurensningsmyndighet etter dette kapitlet og fører tilsyn med at bestemmelsene og vedtak fattet i medhold av dette kapitlet følges.

Tilsynet skal kontrollere den faktiske utslippstillatelsen og kan ikke føre tilsyn etter strengere krav enn det tillatelsen krever. Dersom en observerer at det er forhold ved anlegget eller utslippet som krever skjerping av rensekrav, f.eks. etterpolering av utslipp fra minirensesanlegg eller hyppigere prøveuttak, må utslippsmyndigheten endre tillatelsen i medhold av Forurensningslovens § 18 og lokal forskrift.

§ 12-7: Avløpsnett.

Avløpsnettet skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, driftes og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til avløpsvannets mengde og egenskaper, forebygging av lekkasjer og begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp.

Kravene til ledningsnett gjelder generelt for alle anlegg, men for utslipp fra anlegg i kap. 12, er ledningsnett normalt av beskjedent omfang. Dersom tillatelsen gjelder et fellesanlegg med et fysisk ledningssystem, kan det også inneholde pumpestasjoner med tilhørende nødoverløp. Tilsynet bør da omfatte kontroll av utslippsforholdene. Utslippstillatelsen bør i slike tilfelle omfatte krav til oversikt over når overløpet er i drift, men tilsynet kan ikke pålegge dette hvis det ikke er et krav i tillatelsen.

§ 12-8: Utslipp til følsomt og normalt område.

Denne bestemmelsen er erstattet av §5 i lokal forskrift:

Utslipp skal oppfylle følgende krav til utløpskonsentrasjoner:

<i>Parameter:</i>	<i>Utløpskonsentrasjon:</i>
<i>Tot-P</i>	<i>< 1,0 mg/l (Dette tilsvarer en renseeffekt på > 90 %)</i>
<i>BOF5</i>	<i>< 25 mg/l (Dette tilsvarer en renseeffekt på > 90 %)</i>
<i>TKB</i>	<i>< 1000 stk/100 ml</i>

For minirenseanlegg forutsetter § 6 i lokal forskrift at det finnes en serviceavtale og § 5 definerer rensekraft. Dette forutsetter at det blir tatt representative stikkprøver av utløpsvann etter fastsatt frekvens.

Under kontroll av anlegg godkjent etter ny forskrift vurderes teknisk og driftsmessig standard, og det tas ut en prøve for kvalitetskontroll av utslippet. Prøven tas fra etablert prøvetakingskum. Hvis ikke prøvetakingskum er etablert, tas prøven slik leverandøren av anlegget har spesifisert / godkjent. For å sikre at alle prøvene tas ut, transporteres og analyseres på samme måte, pålegges ikke leverandør / servicepersonell på anlegget å ta egne prøver. Ytterligere beskrivelse av analyser står under §12-10.

For kunstig oppbygde, naturbaserte anlegg bør det i tillatelsen stilles krav om at prosjekterende / leverandør skal utarbeide driftsinstruks inklusive anvisning av hvordan prøveuttak skal gjennomføres.

For anlegg med naturlig infiltrasjon ansees rensekraftene oppnådd derom anlegget er plassert på områder med tilfredsstillende masser, dimensjonert, prosjektert og utført i samsvar med forskrift og anerkjent teknologi (eksempelvis) som anbefalt i relevant VA-Miljøblad. Tilsynet av utslippets kvalitet blir da en visuell kontroll av forholdene rundt anlegget (peiling av vannstand i fordelingslaget, vannutslag i skråninger eller tilliggende vannforekomster, ”unaturlig” frodig begroing rundt anlegget m.v).

§12-10: Dokumentasjon av rensegrad.

Minirenseanlegg skal ha dokumentasjon som tilfredsstillende NS-EN 12566-3 eller tilsvarende standard for rensegrad, slamproduksjon og gjennomsnittlig lufttemperatur. Øvrige renseanlegg skal ha dokumentasjon på at anerkjent dimensjonering og utforming er benyttet.

Bestemmelsen stiller krav til dokumentert resultat på de konkrete parametere som det settes krav til og under tilsvarende driftsvilkår som anlegget skal settes i (Dokumenterte resultater på Kreta er ikke representative i Norge).

Renseanlegg med naturlig infiltrasjon i grunnen skal i tillegg ha dokumentasjon på at anleggets størrelse og plassering er tilpasset de aktuelle vannmengdene og grunnforholdene på stedet. Dokumentasjonen skal omfatte grunnundersøkelse og inneholde informasjon om hydraulisk kapasitet, infiltrasjonskapasitet, løsmassenes egenskaper som rensemedium og risiko for forurensning. Løsmassenes egenskaper som rensemedium kan unnlates fra dokumentasjonen dersom renseanlegget kun renser gråvann.

Dokumentasjonen skal utføres av nøytrale fagkyndige. Prøver skal analyseres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene. Analysemetoder nevnt i vedlegg 2 punkt 2.2 til kapittel 11 skal benyttes. Alternativt kan analysemetoder med dokumentert høy korrelasjon med analysemetodene i vedlegg 2 punkt 2.2 til kapittel 11 benyttes.

I lokal forskrift §7 er det gitt generelle krav til kontroll av renseeffekt

Grunnlaget for krav til kontroll er disse områdekategoriene:

Kategori 1: Områder med brukerinteresser spesielt følsomme for utslipp (f.eks. drikkevannsinteresser)

Kategori 2: Områder som drenerer til vannkilder med krav til god badevannskvalitet

Kategori 3: Områder uten brukerinteresser etter kategori 1 og 2.

Det skal tas utløpsprøver til kontroll av rensing fra:

	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3
Minirensesanlegg	Årlig	Årlig	Årlig
Våtmarksfilter	Årlig	Hvert 2. år	Hvert 4. år
Biofilter for gråvann	Årlig	Hvert 2. år	Ikke særskilt krav

Inntil kommunen har foretatt inndeling i forvaltningssoner, gjelder kravene til kategori 3. Når inndelingen er fastlagt, skal drifts- og vedlikeholdsavtale tilpasses reviderte krav. Anleggseier har ansvar for kontrollen. Kommunen kan gi pålegg om ytterligere prøvetaking. Kommunen kan også pålegge eiere av andre anleggstyper å ta utløpsprøver. Prøve skal analyseres ved akkreditert laboratorium.

§12-11: Utslippssted.

Utslippsted for avløpsvann fra rensesanlegg skal lokaliseres slik at

- a) utslipp til sjø og ferskvann lokaliseres minst 2 m under laveste vannstand,
- b) utslipp til elv kun forekommer til elv med helårsavrenning, og
- c) utslipp til grunnen kun forekommer til stedegne løsmasser.

Utslippsted for avløpsvann fra rensesanlegg skal for øvrig lokaliseres og utformes slik at virkningene av utslippet på resipienten blir minst mulig og at brukerkonflikter unngås, herunder slik at utslippet ikke medfører fare for forurensning av drikkevann.

Ved tilsyn må utslippstedet visuelt besiktes og mulige ulemper eller forurensningsmessige konsekvenser av utslippet vurderes individuelt. Dette kan dreie seg om slamansamling, bakterievekst eller unormal begroing i vannforekomst, eller vannutslag og unormal begroing i terreng rundt infiltrasjonsområdet. Dersom visuell besiktigelse eller andre indikasjoner (f.eks. publikumsklager, vassdragsovervåking) gir mistanke om påvirkning i resipient, skal tilsynet ta ut vannprøve eller algeprøve ved utslippstedet for å avklare dette.

Innleveres det klage på utslippet må tilsynet håndtere dette raskest mulig, kreve tiltak og som et minimum legge anlegget inn for tilsyn i neste ordinære runde for oppfølging av gjennomføring av tiltak. Oppstår det brukerkonflikter i resipienten må tilsynet snarest mulig ta dette opp med brukerne og finne en løsning, om nødvendig ved å endre tillatelsen i medhold av Forurensningslovens § 18.

Det tas kun prøver av privat drikkevann én gang: ved kartlegging av forureningstilstand før gjennomføring av nye utslippskrav i et område. Etter oppgradering av anleggene i området, skal det ikke være risiko for forurensning av privat drikkevann. Dersom det likevel oppstår mistanke om slik påvirkning, skal tilsynet ta ut vannprøve fra vannkilden for å avklare dette.

Ved etablering av nye drikkevannsbrønner i et område med godkjente avløpsanlegg, må eventuelle brukerkonflikter og skjerpede krav til eksisterende godkjente avløpsanlegg avklares politisk i forbindelse med reguleringsplan / byggesak.

§ 12-12: Lukt.

Avløpsanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes på en slik måte at omgivelsene ikke utsettes for sjenerende lukt.

Luktulemper skal være et spesifikt tema for vurdering ved alle tilsynsbesøk. Kommer det klage på lukt må tilsynet håndtere dette raskest mulig, kreve tiltak og som et minimum legge anlegget inn for tilsyn i neste ordinære runde for oppfølging av gjennomføring av tiltak.

§ 12-13: Utforming og drift av renseanlegg.

§ 6 i lokal forskrift erstatter forurensningsforskriften § 12-13, 2. ledd. Bestemmelsene blir da som følger:

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde sanitært avløpsvann i løpet av året.

For a) minirensesanlegg, b) våtmarksfilter og c) biofilter for gråvann skal anleggseier ha skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale med leverandør eller annen fagkyndig virksomhet. Disse punktene skal være regulert i avtalen:

- a) Den fagkyndiges servicebesøk: antall besøk pr. år (minst ett besøk) og oppgaver som skal utføres ved service, som kontroll av slammengde, tømming av slam, kontroll av vannkvalitet og av alarm. Krav til prøvetaking framgår av § 7.*
- b) Den fagkyndiges beredskapsordning for å sikre eieren rask assistanse ved behov, f.eks. ved funksjonssvikt på anlegget.*
- c) Plikt for den fagkyndige til å bidra til årsrapport til kommunen, jf. § 8.*
- d) levering av deler.*
- e) eventuelle andre forhold av forurensningsmessig betydning for anlegget.*

Kommunen kan stille krav om slik avtale også for andre anlegg. Kopi av avtalen sendes kommunen.

Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst, verken ved dumping fra skip, utslipp fra rørledninger eller på noen annen måte.

Tilsyn på dette punktet er først og fremst en innledende kontroll av foreliggende dokumentasjon for det enkelte anlegg. I neste omgang er tilsynet en gjennomgang av rapporter som ansvarlig for serviceavtalen, slamrenovatør og evt. anleggseier er pålagt å sende tilsynet.

Tilsynet skal fortløpende gå gjennom og følge opp årsrapporter fra serviceavtaler. Frist for innlevering av disse er 01.mars. Fortløpende rapporter fra slamrenovatorene som viser hvilke slamavskillere som er tømt (når og hvor mye) og observert status på anleggene i h.h.t. skjema gjennomgås og følges opp fortløpende.

Tilsyn med forbudet mot å slippe ut avløpsslam i en vannforekomst inngår bl.a. den visuelle besiktigelsen av utslippstedet omtalt i §12-11. Kommer det klage på utslipp av slam, må

tilsynet håndtere dette raskest mulig, kreve tiltak og som et minimum legge anlegget inn for tilsyn i neste ordinære runde for oppfølging av gjennomføring av tiltak.

§ 12-14: Endring og omgjøring av tillatelse.

Kommunen kan i medhold av Forurensningsloven § 18 oppheve eller endre vilkår i tillatelse eller om nødvendig kalle tillatelsen tilbake.

§ 12-16: Forholdet til eksisterende utslipp.

Denne bestemmelsen suppleres av §4 i lokal forskrift:

Eksisterende utslipp som har utslippstillatelse etter forurensningsloven 13. mars 1981 nr. 6 eller lov 26. juni 1970 nr. 75 om vern mot vannforurensning med forskrifter, er fortsatt lovlige.

Utslipp etablert før denne forskriften trådte i kraft og som kunne etableres uten utslippstillatelse, må søke om utslippstillatelse etter forurensningsforskriften og denne forskriften. Plikten til å søke utslippstillatelse trer likevel ikke i kraft før kommunen har foretatt inndeling av kommunen i forvaltningssoner og fastsatt søknadsfrist.

Anlegg skal være endret i samsvar med utslippstillatelsen innen 18 måneder etter at vedtaket om tillatelse er endelig, dersom det ikke er satt noen annen frist i tillatelsen.